

ประเด็น : 2 กัญชาทางการแพทย์

หัวข้อ : 2.1 กัญชาทางการแพทย์

สถานการณ์

จังหวัดเพชรบุรี มีสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ จำนวน 125 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 7 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 117 แห่ง ดำเนินการเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์ จำนวน 5 แห่ง (โรงพยาบาลพระจอมเกล้า, โรงพยาบาลท่ายาง, โรงพยาบาลชะอำ, โรงพยาบาลบ้านแหลม และโรงพยาบาลหนองหญ้าปล้อง ทั้งนี้จังหวัดเพชรบุรีมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมการใช้กัญชาทางการแพทย์ ทั้งด้านแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทย รวมจำนวน 39 คน ประกอบด้วย แพทย์ 8 คน, เภสัชกร 10 คน, แพทย์แผนไทย 21 คน โดยปฏิบัติงาน ใน รพ.พระจอมเกล้าฯ (1,1,5), รพ.ชะอำ (1,2,2), รพ.ท่ายาง (1,2,3), รพ.หนองหญ้าปล้อง (2,1,2), รพ.บ้านแหลม (1,1,3), รพ.แก่งกระจาน (1,1,2), รพ.เขาย้อย (0,1,2), รพ.บ้านลาด (1,1,2) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 17 คน ทั้งนี้ บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์แผนปัจจุบัน, เภสัชกร) ยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์เพื่อให้ครอบคลุมและหมุนเวียนกรณีติดราชการ, ย้ายหรือเกษียณอายุราชการ หน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐทั้งจังหวัด

ปัญหา/สาเหตุ

การดำเนินงานการพัฒนาการใช้กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ จัดบริการคลินิกกัญชา พัฒนาบุคลากร และจัดตั้งคลินิกการให้บริการกัญชาทางการแพทย์ ครอบคลุมทั้งแพทย์แผนปัจจุบัน และ แพทย์แผนไทย ดำเนินการจัดตั้งเสร็จสิ้น โดยให้บริการทุกวันพฤหัสบดี สัปดาห์ที่ 1 และ 3 ของเดือน ผู้เข้ารับบริการที่ คลินิกกัญชาในปีงบประมาณ 2564 ทั้งหมด 148 ราย ได้รับผลิตภัณฑ์กัญชาทั้งหมด 105 ราย รักษาโดยแพทย์แผน ปัจจุบัน จำนวน 22 ราย และโดยแพทย์แผนไทย 83 ราย สำหรับปีงบประมาณ 2565 (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ธันวาคม 2564) มีผู้เข้ารับบริการทั้งหมด 32 ราย รักษาโดยแพทย์แผนปัจจุบัน จำนวน 23 ราย และโดยแพทย์ แผนไทย 9 ราย ในปีงบประมาณ 2565 มีแผนเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ในโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 3 แห่ง (รพ.บ้านลาด, เขาย้อย, แก่งกระจาน) ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตจำหน่ายยาเสพติดให้โทษใน ประเภท 5 เฉพาะกัญชา (เพื่อใช้ในการบำบัดรักษาโรค) หากได้รับข้อสั่งการและเปิดบริการตามแผน จะสามารถเปิด ให้บริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ได้ร้อยละ 100 เพื่อนำกัญชาไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง ถูกหลักวิชาการทางการแพทย์ และถูกกฎหมาย เกิดประโยชน์ต่อการจัดบริการแก่ประชาชน และเพื่อเตรียมความพร้อมในการขับเคลื่อนนโยบายการใช้กัญชาทางการแพทย์พร้อมเป็นทางเลือกในการรักษาพยาบาลให้กับผู้ป่วย ซึ่งในการนี้จังหวัดเพชรบุรี มีการดำเนินการดังกล่าวมีความล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมีผล ต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจาก สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ทำให้งดการประชาสัมพันธ์เพื่อรับผู้ป่วยรายใหม่ โดยใน รายเดิม แพทย์ปรับระยะเวลาการให้ยาจากเดิมครั้งละ 1 เดือน เป็น 2 เดือน และติดตามอาการและผลข้างเคียงทาง โทรศัพท์ในสัปดาห์ที่ 2 และ 4 ของเดือน ทำให้ปริมาณคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ขับเคลื่อนได้ไม่เต็ม ประสิทธิภาพ และส่งผลทำให้ปริมาณการเข้าถึงบริการกัญชาทางการแพทย์มีจำนวนน้อย

มาตรการ/แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ ปี 2565

กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ
<p>1. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร สาธารณสุขทุกระดับชั้นและ เครือข่ายชุมชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ ที่ถูกต้อง เพื่อประชาชนได้รับ บริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ</p> <p>2. สร้างเครือข่ายพัฒนาระบบ บริการสุขภาพ พร้อมเพิ่มการ เข้าถึงบริการกัญชาทางการแพทย์ จังหวัดเพชรบุรี สร้างแผนการส่งต่อผู้มารับบริการด้านกัญชาทาง การแพทย์</p> <p>3. เตรียมความพร้อมการเปิด คลินิกกัญชาทาง การแพทย์ เพิ่มในหน่วยบริการ สาธารณสุข ของรัฐปีงบประมาณ 2565 ให้ครบ 100% และ คลินิก กัญชาทางการแพทย์ ในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2564</p>	<p>- อบรมส่งเสริมการดำเนินงาน คุ่มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และสมุนไพรคื่นสูล์ท้องถิ่น (ส่งเสริมและ สนับสนุนการใช้ กัญชาทางการแพทย์ เพื่อดูแลสุขภาพ ประชาชน)</p> <p>- ประชุมชี้แจงแนวทางการเข้ารับ บริการ กัญชาทางการแพทย์และการ ประเมิน อาการเบื้องต้นเพื่อส่งต่อ</p> <p>- อบรมเพิ่มพูนทักษะด้านการใช้ กัญชา ให้กับบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>งบกองทุนภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทย จำนวน 17,400 บาท</p>

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่มี การจัดบริการคลินิกกัญชาทาง การแพทย์ ร้อยละ 70
- ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 70
- จำนวนสถานพยาบาลเอกชนที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ในแต่ละเขตสุขภาพ เขตละ 3 แห่ง
- ร้อยละของผู้ป่วยที่มีการวินิจฉัยระยะประคับประคอง (Palliative care) ที่ได้รับการรักษาด้วย ยา กัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 5
- ร้อยละของผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับการรักษาด้วยยากัญชาทางการแพทย์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ผลการดำเนินงาน ปี 2565 (วันที่ 1 ตุลาคม – 30 ธันวาคม 2564 : 3 เดือน)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ร้อยละ	เป้าหมาย	ผลงาน	อัตรา/ร้อยละ
1. ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทาง การแพทย์	70	8	5	62.50

ผลการดำเนินงาน ปี 2565 (วันที่ 1 ตุลาคม – 30 ธันวาคม 2564 : 3 เดือน) (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ร้อยละ	เป้าหมาย	ผลงาน	อัตรา/ร้อยละ
2. ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์	70	0	0	0
3. จำนวนสถานพยาบาลเอกชนที่มี การจัดบริการคลินิกกัญชาทาง การแพทย์ในแต่ละเขตสุขภาพ	เขตละ 3 แห่ง	0	0	0
4. ร้อยละของผู้ป่วยที่มีการวินิจฉัยระยะประคับประคอง (Palliative care) ที่ได้รับการรักษาด้วยยา กัญชาทาง การแพทย์	5	170 (ปี2565)	6	3.53
5. ร้อยละของผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับการรักษาด้วยยา กัญชาทาง การแพทย์	เพิ่มขึ้น 5	13 (ปี 2564)	32 (ปี 2565)	59.38

จากตาราง จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. มีโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 แห่ง ดำเนินการเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์จำนวน 5 แห่ง ร้อยละ 62.50
2. ไม่มีโรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์
3. ไม่มีสถานพยาบาลเอกชน ที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์จังหวัดเพชรบุรี
4. ร้อยละผู้ป่วยที่มีการวินิจฉัยระยะประคับประคอง (Palliative care) ปีงบประมาณ 2565 จำนวน 170 คน ได้รับการรักษาด้วยยา กัญชาทาง การแพทย์ จำนวน 6 คน ร้อยละ 3.53
5. ร้อยละผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับการรักษาด้วยยา กัญชาทาง การแพทย์ ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 13 คน ปีงบประมาณ 2565 จำนวน 32 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.38

ผลการดำเนินงาน ปี 2565 (วันที่ 1 ตุลาคม – 30 ธันวาคม 2564)

ระดับโรงพยาบาล	จำนวน โรงพยาบาล	เกณฑ์ร้อยละ	ผลงาน
โรงพยาบาลทั่วไป	1	70	ดำเนินการเปิดคลินิกกัญชา (รพ.พระจอมเกล้าฯ)
โรงพยาบาลชุมชน	7	70	ดำเนินการเปิดคลินิกกัญชา 4 แห่ง (รพ.บ้านลาด, แก่งกระจาน, เขาย้อย)
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	117	เพิ่มขึ้นจาก ปีงบประมาณ 2564	ดำเนินการเปิดคลินิกกัญชา จำนวน 2 แห่ง (รพ.สต. หัวสะพาน และ รพ.สต.หนองขาม)
รวม	125	มีคลินิกให้บริการทุก อำเภอ	7

จากตาราง จังหวัดเพชรบุรี สามารถเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์ เพื่อให้ ประชาชนเข้าถึงบริการคลินิกกัญชา ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ร้อยละ 70) แต่มีแผนการ ดำเนินงานในระดับโรงพยาบาลชุมชนให้แล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2565 อีก 3 แห่ง (เป้าหมาย ร้อยละ 100) และระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2564

ผลงานเชิงคุณภาพ

1. หน่วยบริการสาธารณสุขที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ เป็นไปตาม มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น ในการให้บริการประชาชนจังหวัดเพชรบุรี และมีแผนการค้นหาผู้ป่วย กลุ่มโรคและผู้ป่วยที่มีการวินิจฉัยระยะประคับประคอง เพื่อให้ได้รับการรักษาด้วยยากัญชาทางการแพทย์ และรพศ./รพท/รพช. เปิดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ เพิ่มขึ้นจาก ปีงบประมาณ 2564

2. บุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทุกแห่ง มีความรู้ในการคัดกรองเบื้องต้นในผู้ป่วยที่มีอาการหรือโรคที่สามารถใช้เวชภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์ พร้อมกำกับติดตาม มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยที่มีความจำเป็นต้องใช้กัญชาทางการแพทย์ในระดับชุมชนสู่โรงพยาบาล ภายในจังหวัด ได้อย่างรวดเร็ว ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ในผู้ป่วยที่มีการรับยากัญชาทางการแพทย์ในชุมชนของตน

3. บุคลากรทางการแพทย์แผนปัจจุบัน อย่างน้อยวิชาชีพละ 1 คน (แพทย์, ทันตแพทย์, เภสัชกร) ผ่านการอบรมการใช้กัญชาทางการแพทย์ครอบคลุมทุกอำเภอ ในระดับ รพช. และบุคลากรสาธารณสุขในหน่วยบริการทุกระดับชั้น มีความรู้พื้นฐานด้านกัญชาทางการแพทย์ เพื่อประเมินการเข้ารับบริการเบื้องต้นและส่งต่อผู้ป่วย สู่คลินิกกัญชาทางการแพทย์ในโรงพยาบาลทุกแห่ง

ปัญหา/อุปสรรคที่พบและการแก้ไข

การเพิ่มขึ้นของคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ในการให้บริการประชาชนจังหวัดเพชรบุรีในระดับโรงพยาบาลชุมชน ล่าช้า เนื่องจาก ติดสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จึงมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรการแพทย์และสถานที่ในการจัดตั้งคลินิกกัญชาทางการแพทย์

ปัญหา/อุปสรรค	การแก้ไข
สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	- หน่วยบริการที่เปิดให้บริการแล้วงดการ ประชาสัมพันธ์เพื่อรับผู้ป่วยรายใหม่ โดยในรายเดิม แพทย์ ปรับระยะเวลาการให้ยาจากเดิมครั้งละ 1 เดือน เป็น 2 เดือน และติดตามอาการและผลข้างเคียงทางโทรศัพท์ ในสัปดาห์ที่ 2 และ 4 ของเดือน หน่วยบริการที่กำลังจะ ดำเนินการเปิดให้บริการ 1) จัดตั้งคณะกรรมการคลินิกกัญชา 2) จัดเตรียมอุปกรณ์,บุคลากร,สถานที่,เวชภัณฑ์ 3) ศึกษาดูงานโรงพยาบาลนำร่องของจังหวัด (รพท.) 4) รอข้อสั่งการอนุญาตให้เปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์และดำเนินการเปิด
บุคลากรแพทย์แผนปัจจุบันที่ผ่านการอบรมหลักสูตร กัญชาทางการแพทย์ยังไม่เพียงพอ มีการโยกย้าย หรือ เกษียณอายุราชการ	ประสานงานพร้อมส่งเสริมให้บุคลากรทางการแพทย์ แผนปัจจุบันเข้ารับการอบรมออนไลน์หลักสูตรกัญชา ทางทางการแพทย์

ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

ควรมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และโรงพยาบาลที่เปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการ และแนวนางการดำเนินงานรวมถึงแนวปฏิบัติของแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทย ในการรักษาผู้ป่วย

ข้อสั่งการ/ข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจ ราชการ รอบ 2-64	ผลการดำเนินการ
การดำเนินงานกัญชาทางการแพทย์ - ขอให้จังหวัดปรับแหล่งการขอ สนับสนุน ยาเพื่อการบริหารจัดการ ที่ยั่งยืน	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี มีการขับเคลื่อนงานกัญชาทางการแพทย์ โดยการดำเนินงานทั้งเชิงรุกและเชิงรับ เช่น การอบรมออนไลน์ การใช้ยา กัญชาทางการแพทย์อย่างปลอดภัย และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรสาธารณสุขทุก ระดับชั้น พร้อมเครือข่ายชุมชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ที่ ถูกต้อง เพื่อประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ โดยดำเนินการโครงการ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้กัญชาทางการแพทย์ เพื่อดูแลสุขภาพประชาชน และประชาสัมพันธ์แหล่งการขอ สนับสนุนยาเพื่อการบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่อง เพียงพอต่อการให้บริการ ในคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ในสถานบริการ สาธารณสุขของรัฐทุกแห่ง ใน จังหวัดเพชรบุรี
- ในการขับเคลื่อนงานสมุนไพร/กัญชา ทางการแพทย์ เพื่อขับเคลื่อนให้งาน พัฒนาต่อไปได้ไกลกว่าที่เป็นอยู่ ควร สนับสนุน ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ บุคลากรทางการแพทย์เข้ารับการอบรม กัญชาฯ	- ในการขับเคลื่อนงานสมุนไพร/กัญชาทางการแพทย์ เพื่อให้งานพัฒนาต่อไป ได้ไกลกว่าที่เป็นอยู่ ได้ติดต่อประสานงานข้อมูลเบื้องต้นกับหน่วยงานที่มี แผนการ ดำเนินงานด้านกัญชาพร้อมตั้งใจและมีความสนใจมาร่วมขับเคลื่อน งานสมุนไพรและ กัญชาทางการแพทย์ และได้ดำเนินการประสานโรงพยาบาล ที่มีความพร้อมการน ำ กัญชามาปรุงยาเฉพาะราย โดยได้รับการสนับสนุน มาตรฐานการปรุงยาเฉพาะราย จาก โรงพยาบาลศิริราช สาขาวิชาการแพทย์ แผนไทยประยุกต์ การเตรียมแผนการทำคาม ร่วมมือกับวิสาหกิจชุมชนที่มี แผนการปลูกในพื้นที่ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงการ รักษาในระบบ บริการสาธารณสุข ได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้มีแผนดำเนินการท่องเที่ยวเชิง สุขภาพในแปลงปลูกกัญชา Phase 2 ของกรมการแพทย์แผนไทยฯ ในพื้นที่ จังหวัด เพชรบุรีเพื่อการเปิดตลาดการค้าในส่วน Non-medical Trade และตัวอย่างการ น ำ กัญชาไปต่อยอดพร้อมสร้างมูลค่าเพิ่มเรื่องของการ อุปโภคบริโภคในด้านต่างๆเพื่อกัญชาไปพัฒนาทั้งในส่วน Medical Trade และ Non-medical Trade ต่อไป

ผู้รับผิดชอบงาน : ชื่อ-สกุล : น.ต.หญิง เบญจพร พุดคำ

โทร 0981565449

ชื่อ-สกุล : นายกษกร กลิ่นมาลี

โทร 0652655545

ตำแหน่ง : เกษัชกรชำนาญการ

e - mail : jib0818575866@gmail.com

ตำแหน่ง : แพทย์แผนไทยประยุกต์

e - mail : kboonta101@hotmail.com